

„de honderddûzend”

God had aan Gerrit en Lammechien het verdriet niet onthouden, al lag het voor den buitenstaander dan ook niet voor 't grijpen. Uiterlijk gezien woonden er in het laatste huisje aan het „Molenpad” twee zeer welvarende arbeidersmensen, echtpaar zonder kinderen.

Er was nooit rommel in de kamer en in het keukentje daarachter, er waren nooit zorgen over „al weer kapotte klompen en al weer een gat in een gelapte broek.”

Ja, er stonden wel vaak klompjes voor de deur van Gerrit en Lammechien als de bezitters en bezitsters ervan waren binnengeropen voor een „ballechien” uit Lammechiens onuitputtelijke trommeltje.

„Lammechien-meu,” zeiden ze dan, de oolijkerds, als het ballechien in de gulzige muiltjes verdween. 't Klonk wel aardig, Lammechien hoorde het wel graag, maar 't was een schrale troost. Die klompjes, die voor een oogenblik bij de buitendeur stonden, verdwenen weer spoedig; ze hoorden aan een andermans kinderen.

Dat was het eerste groote verdriet. Er stond nog een wieg op den zolder, onder een vergeeld laken toegedekt, waarin nooit een kind gelegen had. God had aan Lammechien . . . bijna alles gegeven, een moederhart en moederarmen en moederhoop. 't Was al zóóver geweest, dat de wieg klaar stond en toen was 't plotseling uit met alles, voorgoed! Er werd een dood kindje geboren en de wieg verhuisde naar den zolder.

Dat was het eerste groote verdriet, vooral voor Lammechien. Gerrit voelde het ook wel, maar die raasde eens goed uit en had vergetelheid in zijn werk, buiten. Voor Lammechien was het erger, die kon niet razen, die had geen werk buitenshuis. Die schooierde om een beetje liefde bij de kinderen van de bureu, maar diep in haar hart wist ze wel dat het kleine beetje dat zij kreeg, nu en dan, hoofdzakelijk ballechies-liefde was.

Dit was dus het eerste verdriet, met den scherpsten kant hoofdzakelijk naar Lammechien.

Toen kwam het tweede verdriet, en dat viel meer naar den anderen kant uit, toen de notaris er met den pot van door ging en ook Gerrit z'n „centen” mee nam. Want Gerrit had „centen;” in de schatting van zijn bureu was-ie rijk.

't Was zóó gekomen: in de eerste jaren van zijn trouwen had hij aan

geld en sparen niet gedacht. Geld moet een begin hebben; als dat begin er maar is dan komt het in den regel vanzelf wel.

Voor dat begin had een oude tante gezorgd, die aan Gerrit heel haar spaarpotje vermaakte. Het was reusachtig! Opgewonden rekende hij het aan Lammechien voor, op den avond van de begrafenis: drie-dûzend gulden schoon geld, heb de notaris gezeid, Machien, drie-dûzend gulden, zoo maar!

Toen het begin er was, ging het verder gemakkelijk genoeg. Gerrit liet het geld bij den notaris, en elke maand vloeide er 'n klein stroompje in de richting van het notaris-kantoor. Gerrit werd spaarzaam — op het vrekke af. En 's avonds, elk aan een kant van de tafel, als Lam-

mechien zweeg, praatte en fantaseerde Gerrit er op los, heel vaak over de centjes. Tot de notaris er met de centjes van door ging. Dat was een harde slag, een donderslag in Gerrits leven. Razen alleen hielp niet meer. Gerrit had behoefte aan daden. A'k 'm in m'n vingers krijg, die smeerslap!

Zoover is 't nooit gekomen. Gelukkig; maar Gerrit was z'n centjes kwijt.

Nou had Lammechien een leege wieg en Gerrit een leeg geldkissien.

Leeg . . . leeg . . . klaagde het in hun harten, tot zij in die groote leegte elkaar vonden.

Nu werd het echt tusschen Gerrit en Lammechien, zóó echt als het nog nooit geweest was.

Toen kwam het derde verdriet. De Heere God is een groote wijze Genesmeester, Die weet wat Zijn menschenkinderen noodig hebben.

(Slot volgt.)

A. K. S.

Een volkstype uit de provincie, die het ook zoo zwaar te verantwoorden had in de dagen, die achter ons liggen.

WEEKOVERPEINZINGEN

● De mogelijkheden van den gewonen mensch

Wij kennen allen het verhaal van den man met het eene talent. De anderen waren tot hun meester gekomen en hadden hem verteld over de prestaties, die zij geleverd hadden, over den groei, dien zijn kapitaal ondergaan had door hun goede zorgen. Maar dan komt de man met het eene talent. En wat hij zegt, klinkt eerst ootmoedig. „Ik heb slechts één talent,” roept de arme man uit, „wat kon ik doen? Welke plaats was er voor mij tusschen de werkers en bankiers? Hoe kon ik het wagen, de wereld en haar verantwoordelijkheid onder de oogen te zien? Ik zou zoo weinig hebben kunnen doen, zelfs wanneer ik geslaagd was. Wat doet het ertoe, of zoo'n klein verstand als het mijne en zulke zwakke handen als de mijne werkten of stil lagen? En daarom koos ik den veiligsten en den makkelijksten weg. Zie, hier is uw talent, in een doek gewikkeld.” Hoe ootmoedig, al is het eenigszins zwak, klinkt dit vergeleken met wat de anderen zeggen, waarin eenige trots schijnt te liggen: „Heer, gij hebt mij vijf talenten gegeven; zie, ik heb er vijf andere bij gewonnen.”

Maar laat ik hier iets schrijven over den man met het ééne talent — de menschen die gedrukt en geslagen worden door een gevoel van hun eigen onbeduidendheid. Hoe vele honderden van zulke menschen zien wij!

Een jonge man begint met een groot verlangen naar iets groots en edels. Hij zal iets van zijn leven maken. Heel spoedig komt hij in aanraking met de grooten, de wijzen, de knappen van zijn eigen tijd en van het verleden, en dan ontdekt hij, hoe klein zijn eigen verstand is en hoe weinig hij zelf te geven heeft; en hij geeft het in wanhoop op. Laat hij maar een gewoon mensch worden, een sloof, en zijn huisgezin verzorgen, en op zijn kantoorstuk zitten. Voor iets anders deugt hij niet.

Een jonge man begint een Christen te zijn. Groote visioenen van geloof gaan voor hem open. Hij zal niet enkel uit een overgeleverd geloof leven. Hij zal vromelijk trachten, zijn geloof te verstaan en met zijn verstand de groote vraagstukken van God en Voorzienigheid trachten in te denken. Hoe spoedig worden zijn gedachten verslagen, en geeft hij het op, en terwijl hij tot zichzelf zegt: „Arme dwaas, welk recht had iemand als gij, om na te denken over de hoogste dingen der religie” — wordt hij een van de velen die uit gewoonte gelooven en kerkgaan.

Een mensch is zich diep bewust van de ellende die heerscht in de wereld. Hij probeert te helpen, maar wanneer hij ziet, hoe weinig hij kan doen, hoe sterk de macht der goddeloosheid is, waartegen zijn zwakke poging om te helpen stuk breekt, schijnt het leven zoo weinig de moeite waard om verder te gaan

dat hij deze opgeeft, en terugzinkt tot het peil van den voorzichtigen koopman of van den toegeeflijken wijsgeer die naar de ellende kijkt, maar niet probeert te helpen.

Dat is de geschiedenis van zoo menig mensch, die zichzelf nutteloos acht. Deze menschen hebben het leven aangezien en hebben het wanhopig opgegeven. Eens, lang geleden, toen zij begonnen, toen zij stonden aan het begin van de baan, toen ze voor 't eerst den weg betraden, haalden zij hun talent te voorschijn, keken zij er naar en vroegen zich vol toewijding af, hoe zij het zouden gebruiken; maar het leek zoo klein dat zij allen moed verloren, en dat zij het wikkelden in den doek, waar het sindsdien is gebleven; dat is de heele geschiedenis van hun nutteloos leven. Maar tot al deze menschen zou ik willen zeggen: houdt moed. Gij vergist u als ge denkt dat gij nutteloos zijt in dit leven.

Het is mijn vaste overtuiging, dat de wereld die geboren moet worden uit den chaos dien wij nu beleven, een betere wereld moet zijn. Er zal echter geen betere wereld komen door de schitterende prestaties van enkele hoogbegaafde menschen, maar door de trouw en de toewijding van de velen die slechts de beschikking hebben over één enkel talent. Wanneer wij de gordijnen van de eeuwen konden wegschrijven en naar binnen konden zien, zouden wij niet aanschouwen een Hercules, die hier en daar staat op de lijken van de monsters die hij gedood heeft; maar een wereld van kinderen Gods, ieder met een arm vol geringe kracht, maar ieder, door die kracht, triomfeerend over zijn eigen stukje wereld en de wreedheid van de zonde. Het schijnt alsof de heroën, de groote helden, alles gedaan hebben voor de wereld wat ge-

daan kon worden, en alsof er niets meer gedaan kan worden vóórdat de gewone man en de gewone vrouw in de geleiden van deze helden treden. Maar ik geloof dat de taak van den gewonen mensch de zwaarste is. Als God u roept, kunt ge iets doen, en het „iets” dat ge doet, zal blijken veel te zijn, wanneer heel het werk volbracht zal zijn. Als slechts de absolute noodzakelijkheid dat wij Zijn wil zullen doen, de drijfkracht van ons leven wordt. Dan worden wij van onzen kleinen dunk over onszelf verlost. Ge moet Gods stem achter uw zwakheid hooren; ge moet God hooren zeggen: „Doe het!” en de noodzakelijkheid gevoelen Hem te gehoorzamen, Hem te behagen; en dan pas staat ge op uw voeten, en wordt het onmogelijke volbracht. Dan zult gij niet ophouden met uw taak te volbrengen, eer gij gevoelt dat de kroon der overwinning u op het hoofd is gedrukt. En dan zult gij die kroon afnemen en aan Zijn voeten neerwerpen, omdat gij zult weten dat niet gij, maar dat Hij het heeft gedaan.

Verberg u niet achter uw gevoel van zwakheid. Het is enkel een dunne sluier van trots. Wanneer ge u verbergt achter het feit dat gij maar een „gewone” man of vrouw zijt, kom dan daaruit! Die schuilplaats is een burcht van trots. Kom uit, en neem het werk ter hand dat God u heeft gegeven. Doe het voor Hem en door Hem. Houd op met een parodie te maken van uw zwakheid. Werk in zijn licht, en vlied zoo de buitenste duisternis.

A. G. Barkey Wolf

● De luiken

Om hitte en onrust uit te sluiten,
Doen wij de zware luiken dicht.
Nu dringt uit het rumoerig buiten
Alleen de klaarheid van het licht.

Heer, doe de luiken van ons wezen
Voor 's werelds ijdelheden dicht
En maak ons hart door Uwe vreeze
Zoo vol van helder zonnelicht.

W. de Mérode

„de honderddûzend”

Gerrit is thuis gekomen op een heel ongewoon uur, zoo maar midden op den morgen.

Heelemaal in orde was 't niet met hem, toen hij uit zijn bed gestapt was; slecht geslapen had-ie en wild gedroomd en „zeerte in 't lief.”

Een slokje thee en een hap brood, meer kon hij er niet in krijgen.

Maar thuis blijven van zijn werk deed hij niet; dat had hij nog nooit gedaan.

Na een paar uren was 't niet meer om uit te houden en moest hij naar huis.

Lammechien schrok toen zij hem over den drempel zag stappen, hee-

lemaal krom van de pijn: zoo'n „liefzeerte”!

't Was erg, heel erg, maar Lammechien wist wel raad; Lammechien had de diagnose al gemaakt: 't was een zware kou en die kreeg je er alleen maar uit door sterke warmte. Gerrit werd onder dikke dekens in de bedstede gestopt, wat warmes op „'t lief” en wat warmes in „'t lief,” nou zou 't wel gaan bedaren.

Lammechien wist wel raad, Gerrit werd straf aangepakt en lag te zweeten als 'n hooier, te zweeten en te klappertanden.

Toe maar, vond Lammechien, „zoo geet de kolde d'r uut.”

Er volgde 'n vreeselijke dag en een nog vreeselijker nacht.

Toen dorst Lammechien niet langer de verantwoordelijkheid dragen en stuurde om den dokter.

Was het al te laat?

Wat speelde de dokter op! Was het zoo al van gistermorgen af? En hadden zij al dien tijd zelf geprutst en precies alles gedaan wat zij niet moesten doen, inplaats van hem onmiddellijk te roepen?

Een zware blindedarm-ontsteking willen genezen met jenever!

't Was hem niet kwalijk te nemen, dat hij boos werd, want hij vreesde reeds een perforatie met al de noodlottige gevolgen.

Daarom was hij onverbiddelijk: „Naar 't ziekenhuis, liever over een kwartier dan over een uur.”

En toen Lammechien, intens-geschrokken van dat vreeselijk-dreigende woord „ziekenhuis,” voorstelde om het nog één dagje aan te zien, — hij zweette toch zoo lekker, misschien ging het kwaad er zoo wel uit, — antwoordde hij kort: „Best, dan ga ik weg en dan bestel jij tegen morgen den kistenmaker maar.”

Zoo kwam Gerrit dan, holderdebolder in het ziekenhuis en op de operatietafel.

Als hij niet zoo'n gezonde hoddie had gehad en als — dat spreekt van zelf — de Heere God het mes van den chirurg niet had bestuurd en als Lammechien niet dag en nacht had gebeden, als zij hem niet met haar

beide handen biddend vastgehouden had, dan had zij hem nooit teruggekregen.

Nu werd hij dan eindelijk na zes lange, spannende weken thuis gebracht per ziekenauto. Hij was wel goed, tenminste hij zat weer heelemaal goed en gaaf „inmekaar,” alleen nog te slap om te loopen. Het zou nog wel eenige weken, minstens, aanhouden, voor hij weer aan zijn werk kon gaan.

„Allemaal niks,” vond Lammechien, dat gaf een schoone gelegenheid om aan hem goed te maken, wat zij dien eersten, vreeselijken dag aan hem bedorven had.

Nou ligt haar „mannechien” in de bedstee, op 't oude plekje, nog wat mager en witjes, maar de dood zit er niet meer in; die is er uitgehaald, op 't nippertje, door den dokter in 't ziekenhuis..

Kijk wat smaakt het eten hem lekker!

Hoe laat het is . . . ? Of Lammechien nog niet naast hem komt liggen? Hij verlangt er naar, dat het ook voor haar bedtijd zal worden.

Hij jengelt er compleet om, als een kind. Lammechien moet niet vergeten dat-ie zes weken lang dood-alleen in 't bed gelegen heeft.

Te vroeg . . . ? vond ze dat? Er kan nog wel volk komen oploopen om Gerrit te bezoeken.

Even is Gerrit overtuigd door de gewichtigheid van dit argument, maar niet lang.

„Lammechien, as we de deur in 't lat doen en de luiken dicht.”

Lammechien moet er om lachen.

Toe dan maar! Nog een laatste hand-reddering, hier en daar voor den komenden nacht; nog een oogenblik op de knieën voor den stoel bij de bedstee, terwijl Gerrit het, uit louter dankbaarheid, nog eens overdoet, half opgericht in de kussens.

Zie zoo, nu ligt zij naast hem, met een diepe, dankbare zucht.

Ze praten de eerste minuten niet; alleen hun handen, die elkaar boven de dekens gevonden hebben, praten samen.

Eindelijk kan Gerrit zich niet langer stil houden.

„Lammechien,” fluistert hij, „wicht, ik wil oe voor geen vieftigdüzend gulden misse.”

Lammechien wordt er aangedaan van, zoo lief heeft hij haar. „Voor geen vieftig düzend gulden . . . !”

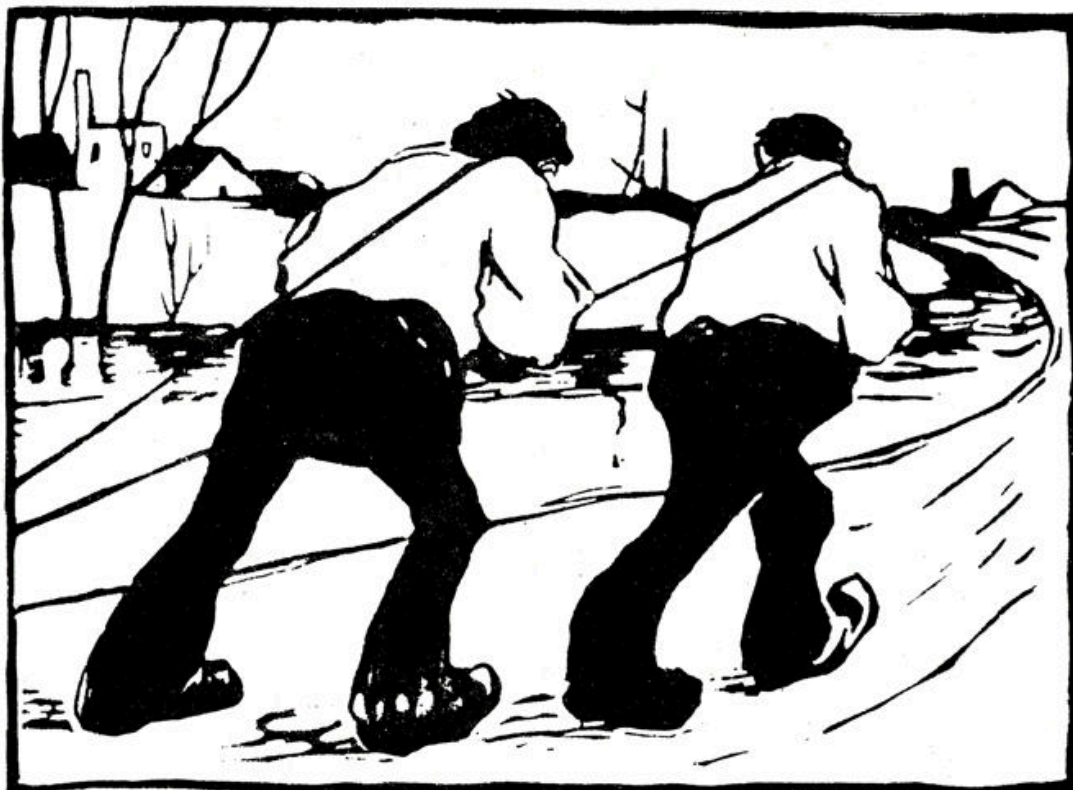
Daar moet een antwoord op volgen, dat minstens even geweldig is. Maar erg origineel is zij niet en daarom is haar antwoord de echo van Gerrits lofzang. „Ik wil oe ook voor geen vieftig düzend gulden misse, mannechien.”

't Is reusachtig: vieftig düzend en vieftig düzend . . .

Gerrit schiet er om in den lach.

„Machien,” zegt hij, „dan leit er hier voor honderd düzend in de bedstee.”

A. K. S.

Op het jaagpad

Met moed voorwaarts